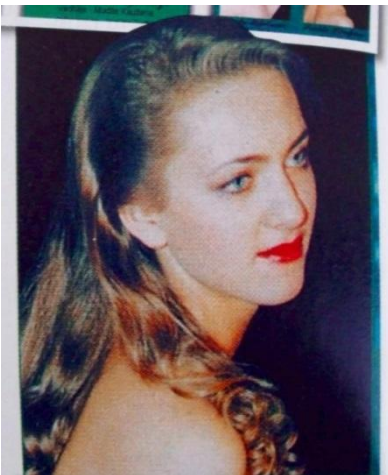

MÄLUMÄNG VI etapp 07.03.2016 (TOHEEN)

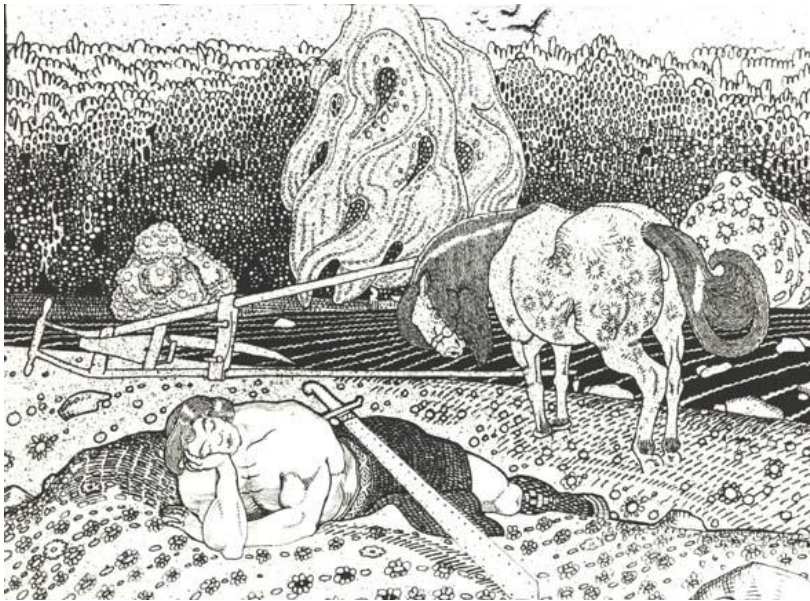
1. Mis funktsiooni täidab arvuti klaviatuuril olev klahv PrintScrn? (2 p)
2. Kes ja mis alal on need Eesti sportlased tuntud, kes on olnud oma ala tipptegijad. (nimed ja alad 3 p)

3. Eesti rallilegend Markko Märtin on võitnud 5 WRC etappi. Nimetage need! (2 p)
4. Nimetada auhind, mida antakse välja alates 1987. aastast! Kahel aastal on see jäänud välja andmata. Preemia väljaandmist toetavad mitmed asutused, ettevõtted ja eraisikud. Teiste seas on laureaateks olnud Lauri Leesi, Priit Pärn, Margus Konnula, Märt Avandi, Gaute Kivistik, Villu Kangur. (2 p)
5. Kes laulavad? (2 p)
6. Selle telesarja keskmes on erinevate tegelaste seltskond, kes peavad oluliseks olla eeskujuks meestele ja suhteliselt kättesaamatuks ihaldusobjektiks naistele. Sarjas mängisid Aarne Üksküla, Anu Lamp, Jaanus Rohumaa, Tõnu Kark jt. Nimetage sarja nimi! (2 p)
7. Kes on need 2 daami? (2 p)

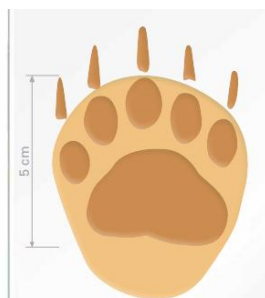
8. Kes on autor? Nimetuse eest lisapunkt. (2+1 p)

9. Nimeta aasta! (2 p)

- Avati Tehvandi K90 suusahüppemägi
- Eestit esindas Eurovisiooni lauluvõistlusel Kreisiraadio lauluga „Leto svet“
- Pistisevõtmises kahtlustatud Villu Reiljanilt otsustati ära võtta saadikupuutumatus
- Solarise keskusele pandi nurgakivi
- Surid Urmas Ott ja Maila Rästas

10. Kes jätab maha sellise jälje? Rahulikul kõnnil, tavalisemal liikumisviisil, moodustub paarisjälgedest siksakiline jäljerida, kus sammuvahe on u 40-60 cm. Kiiremal traavil pikeneb sammuvahe kuni 90 cm-ni. (2 p)

11. Küsitav taim on õlipuuliste sugukonda kuuluv heitlehine 2–5 (7) m kõrgune kõrge püstine põõsas või madal puu. Koor hallikaspruun. Noored võrsed rohekashallid või hallikaspruunid. Võrse lõpeb kahe külgpungaga. Vastakud lehed on nahkjad, terveservalised, südaja lehelabaalusega. Varisevad sageli rohelistena. Õied moodustuvad eelmise aasta võrsetel. Lõhnavad väikesed õied asuvas suurtes, enamasti kahekaupa asuvates, tihedates kuni 20 cm pikkustes püramiidjates pööristes. Vili on kahepesaline kupar, mis avaneb kaheks pooleks, mõlemas pooles kaks tiivaga seemet. Viljad valmivad augustis–septembris. Rahvameditsiinis kasutatakse värskaid lehti mädaste haavade tohterdamiseks, lehetõmmis sobib haava pesemiseks. Taimest tehtud preparaatidel on palavikku alandav, higile ajav ja põletikuvastane toime. Puit on kõva, tihke, raske ja kergesti poleeritav. Kasutatakse jalutuskeppide, rehapulkade jms tegemisel. Saab valmistada ka häid piipusid. (2 p)
12. Utria dessant toimus Eesti Vabadussõja ajal 17.–19. jaanuaril 1919, kus Eesti väeosad, mis valdavalt koosnesid Soome vabatahtlikest, maabusid laevadelt Utria rannas Nõukogude tagalas. Dessant oli Eesti vägedele edukas, kuna see lõi eeldused 19. jaanuaril 1919 punavägedelt Narva vallutamisele. Kes juhtis Utria dessanti? (2 p)
13. Piim on toitev vedelik, mida toodavad emaste imetajate piimanäärmete koed. See on vastsündinute põhiline toit enne seda, kui nad suudavad mitmekesisemat toitu seedida. Kõige sagedamini mõistetakse Eestis piima all lehmapiima. Piim on emulsioon, mis koosneb suuremalt jaolt veest, ent sisaldab ka valku, rasva, süsivesikuid, vitamiine ja mikroelemente. Piima koostis on imetajate eri liikidel väga erinev. Palun reastada lehm, kits ja inimene piima valgusisalduse järgi kasvavas järjestuses. (2 p)
14. See pikk ühekorruseline puidust kahe väikese külgtiivaga historistlik ehitis on mõisa kerkinud mitmes järgus. Selle hoone vanimad osad võivad pärineda 18. sajandist, kuid oma lõpliku kuju ja pikkuse sai hoone 19. sajandil teisel poolel. Mõis on kuulunud von Tollidele, parun Ungern-Sternbergidele, von Himmelstjernadele ja von Rothidele. 1919. a mõis riigistati. Hoone fassaadi ilmestavad kaks kolmnurkviiludega eenduvat külgrisaliiti. Keskel paikneva sissepääsu ees on väike veranda. Nimetada millise mõisa peahoonest käib jutt! (2 p)

15. Milliste kolhooside liitmisel moodustus Laheda valla territooriumil olnud „Koit“ kolhoos, kelle esimeheks oli palju aastaid Gustav Nikopensius. (2 p)
16. See seen kasvab looduslikult Himaalaja ja Kaukasuse mägedes, meile lähim leid vabast loodusest pärineb kinnitamata andmetel Tšehhi Vabariigist. Eestisse on ta toodud vähemalt poolteist sajandit tagasi. Levib peamiselt eostega, mis suuremas koguses paistavad punakaspruuni tolmuna. Kerge eostolm levib tuule, loomade ja ka inimestega hõlpsalt suurte vahemaade taha. Enamik lagundab puitu, hankides endale sealt energiat ja toitu. Tekitavad pruunmädanikku. Oma elutegevuses võivad need seened kasutada ka erisuguseid mineraalaineid, kuid neist nad ei toitu. Inimesele mõjuvad nad orgaanilise tolmuna, mis tekitab kuiva köha, silma-, kurgu- ning ninaärritusi.
17. Millise koeratõuga on tegemist? On tasakaalukas, elav, sõbralik ja energiline koer. Temale tuleb pakkuda tegevust, ta peab joosta saama. Metsa temaga minna ei saa, sest siis paneb ta nina maha ja jookseb jahti pidades minema. On terve tõug, teadaolevaid pärilike haigusi ei ole.

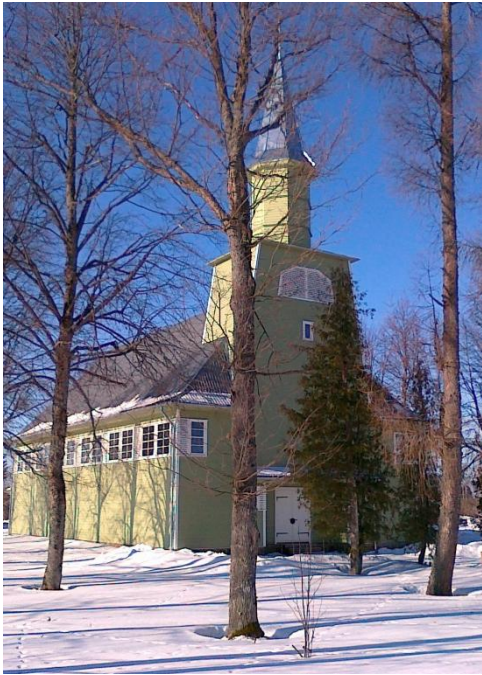
18. Leida läbimõõt, kui toru ümbermõõt on 35 cm!

19. Kelle teosed?

- "Iseseisvuspäev" (1998)
- "Läbi rahulike silmade" (2001)
- "Check Out" (2001)
- "Pangapettus" (2002)
- "Kuidas saada isaks" (2003)
- "Comeback" (2010)

20. Mis linnas asub see kirik? (2 p)

Vastused

1. Ekraanipildi pildistamine
2. Mait Riismann (veepall), Jüri Tarmak (kõrgushüpe), Tiit Sock (korvpall)
3. Mehhiko, Soome, Kreeka-Akropolis, Hispaania-Kataloonia, Prantsusmaa
4. Lutsu huumoripreemia
5. Getter Jaani ja Maia Vahtramäe.
6. M-klubi
7. Ieva Ilves ja Karmen Pedaru
8. Wiiralt „Kalevipoeg puhkamas“
9. 2008. a
10. Mäger – 2016. a loom
11. Sirel
12. Johan Pitka
13. Inimene 1,5%, kits 4,2%, lehm 4,6%.
14. Tilsa mõisahoone.
15. Aurora ja M. Kalinini nim kolhoosid
16. Majavamm
17. Eesti hagijas
18. 11 cm
19. Kaur Kender
20. Mõisaküla